

a les escoles de Barcelona

Immigració i diversitat sociocultural

Estudis/Monografies 1

...s i de Ciutat Vella. Estudi sobre l'origen sociocultural
...ab Vella. Estudi sobre l'origen sociocultural i la c
...n sociocultural i la concentració escolar als centr
...ntrageio' escolar als centres públics Municipals i d
... Municipals i de Ciutat Vella. Estudi sobre l'orige
...úblics Municipals i de Ciutat Vella. Estudi sobre l'

Equip de treball:

Direcció i coordinació: (ordre alfabètic)

Pepi Soto, Institut d'Educació de l'Ajuntament de Barcelona i Silvia Carrasco, Universitat Autònoma de Barcelona.

Ajudants de coordinació:

Cris Molins i Andrea Borison.

Manteniment i gestió de la base de dades:

Cris Molins, Andrea Borison, Eva Bretones, Susanna Sabidó, Marta Bertran, Cristina Gandoy i Neus Buerba.

Equip de treball de camp:

Neus Alberich, Marta Bertran, Andrea Borison, Eva Bretones,
Gabriel Cañete, Maria Fernández, Débora Magre, Laia Miralles,
Susanna Sabidó, Susanna Sanz, Elia Susanna, Antoni Ruiz i
Dionilda Zegarra.

Coordinació i Edició:

Sector de Serveis Personals

Eduard Spagnolo, *Gerent*

Direcció Editorial:

Francesc Pérez, *Cap de Comunicació*

Coordinació de la Publicació:

Isabel López, *Staff d'Imatge i Comunicació*

Direcció de l'Observatori Barcelona:

Jordi Plana, *Director de Serveis de Planificació i Recerca*

Coordinació Tècnica:

Emi Pallàs, *Responsable de Planificació de Programes*

Isabel Sánchez, *Responsable del Pla de Recerca*

Pep Gómez, *Responsable d'Informació*

de l'Observatori Barcelona

1ª Edició: Gener 2003

© Ajuntament de Barcelona

Sector de Serveis Personal

Dipòsit legal: B.00.000-2002

www.bcn.es/serveispersonals

Immigració i diversitat sociocultural a les escoles de Barcelona

Estudis/Monografies 1

de Ciutat Vella. Estudi sobre l'origen sociocultural de Ciutat Vella. Estudi sobre l'origen sociocultural i la concentració escolar als centres escolars als centres públics Municipals i de Ciutat Vella. Estudi sobre els Municipals i de Ciutat Vella. Estudi sobre

Barcelona té una llarga història migratòria. Les migracions del camp català a la ciutat i des d'altres indrets d'Espanya cap a Barcelona i la seva àrea d'influència ha constituït una de les principals fonts de creixement i dinamisme de la ciutat.

Les migracions actuals, però, s'inscriuen en un nou cicle migratori sorgit en els darrers anys del segle XX. Cal entendre els actuals fluxos migratoris a la ciutat com part d'una dinàmica internacional dels moviments de persones cap a una Europa desenvolupada. Alhora, la inserció d'Espanya en el marc de l'Europa comunitària, junt amb les condicions pròpies de la ciutat, fan de Barcelona un lloc atractiu per a d'altres ciutadans europeus.

Barcelona és avui un pol d'atracció de nombroses persones vingudes d'arreu del món i que volen fer de la ciutat un lloc estable on treballar i viure-hi.

Per aconseguir-ho és necessari disposar de bons instruments d'informació i coneixement que ens permetin portar a terme polítiques que afavoreixin la convivència i l'equitat que tots desitgem. Aquest és el compromís de l'Ajuntament de Barcelona.

Les conclusions que es desprenen d'aquest estudi són un element més que ens ha d'ajudar a fer possible la Barcelona diversa i cohesionada que tots destigem.

Joan Clos i Matheu
Alcalde de Barcelona

La creixent arribada de població immigrant a la ciutat de Barcelona els darrers anys ha posat de manifest la importància de l'univers educació en la creació i manteniment de la convivència ciutadana.

Són diverses les qüestions que han caracteritzat les relacions entre educació i immigració al nostre país al llarg dels darrers anys. Entre les quals cal destacar-ne algunes de centrals per la seva contribució a fer més complexa la situació: els canvis en les dinàmiques migratòries paral·lels al procés de construcció de la nova europea, les resistències socials i educatives envers la possibilitat de desenvolupar noves identitats culturals, i els debats polítics i ideològics que emergeixen de la situació de reforma i contrareforma educativa que estem vivint.

La integració social dels col·lectius immigrants i minoritaris passa necessàriament pel desenvolupament d'investigacions que ens permetin conèixer i comparar realitats, mesures i els efectes d'aquestes mesures sobre la població objecte d'estudi. Sobre tot, passa per un tractament compromès i seriós de l'entorn de socialització i sociabilitat clau en l'assoliment d'unes relacions interculturals millors i més justes en les generacions més joves.

El present estudi pretén aportar informació sobre la situació a la ciutat dels alumnes d'origen estranger o fills d'immigrants provinents d'altres països. Per tant aporta informació sobre; la diversitat d'origens i entorns socioculturals de les famílies de la població escolaritzada, característiques sobre l'activitat i les branques d'activitat dels pares i mares de la població escolaritzada, sobre les llengües familiars, i sobre la mobilitat entre centres segons els territoris i les titularitats, així com de la mobilitat irregular al llarg del curs acadèmic, és a dir de les entrades i sortides d'alumnes-matriculats nouvinguts- en

moments diversos al llarg del curs acadèmic.

És ben segur que el coneixement que ens aporta aquest estudi servirà per poder dissenyar millor les futures polítiques de convivència.

Núria Carrera i Comes
Cinquena tinenta d'alcalde i
presidenta de la Comissió de Benestar Social

Marina Subirats i Martori
Regidora-presidenta de la Comissió
d'Educació i Cultura

Introducció	Pàg. 9
.....	
Qüestions preliminars sobre educació i immigració a Espanya i Catalunya	10
.....	
1. PRIMERA PART	Pàg. 15
.....	
1.1. Sobre la problemàtica socioeducativa de la concentració d'alumnat d'origen estranger i minoritari a l'escola	16
1.2. L'estudi de les característiques socioculturals i d'escolarització bàsiques de l'alumnat d'origen estranger i minoritari a Barcelona	23
1.3. L'origen i el plantejament de l'estudi	25
1.4. Organització de l'estudi	31
.....	
2. SEGONA PART	Pàg. 43
.....	
2.1. Consideracions preliminars sobre la presentació de resultats	44
2.2. L'alumnat de les escoles públiques municipals 0-16 el curs 1998-99: característiques socioculturals i d'escolarització	46
2.3. L'alumnat de les escoles públiques de Ciutat Vella 0-16 el curs 1999-2000: característiques socioculturals i d'escolarització	77
.....	
3. TERCERA PART	Pàg. 111
.....	
3.1. Síntesi de resultats sobre escolarització i concentració escolar de l'alumnat de les escoles públiques municipals i de Ciutat Vella	112
3.2. Conclusions i recomanacions	120
3.3. Una reflexió final	128

